

1998-2016

Ό,τι αφήνουμε πίσω μας το κουβαλάμε μέσα μας

Σαββάτο 11 Ιουνίου ώρα 19:30

ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΣΤΕΚΙ

Ζ. Πηγής 95-97 & Ισαύρων

Αντί προλόγου η προϊστορία μας...

Επειδή κάθε ιστορία έχει και μια προϊστορία, θα προσπαθήσουμε να συνδέσουμε τα 18 χρόνια ιστορίας του Α.Σ. με το γενικότερο πολιτικό κλίμα της δεκαετίας του '90. Ακριβώς μέσα στο κλίμα αυτό διεξήχθησαν μια σειρά από θεωρητικές και πολιτικές συζητήσεις που οδήγησαν, ανάμεσα σε άλλα, στη δημιουργία του Α.Σ.

Το 1989-90 ο νεοφιλελευθερισμός, "δικαιωμένος" και ιστορικά από την κατάρρευση των καθεστώτων του "υπαρκτού σοσιαλισμού" -ή καλύτερα του κρατικού καπιταλισμού όπως εμείς προτιμάμε να τα ορίζουμε- βρισκόταν στο απόγειο της επίθεσης του ενάντια στις ιδέες και στα οράματα όχι μόνο της Αριστεράς αλλά εν γένει της κοινωνικής χειραφέτησης. Όπως πολύ εύστοχα έχει γραφεί η επίθεση αυτή συμπυκνωνόταν στο επιχείρημα ότι «η ελευθερία δεν είναι κάτι που δε μπορεί να κατακτηθεί κοινωνικά, γιατί είναι δεδομένη αγοραία... Η Νέα Δεξιά και οι νεοκλασικοί έδωσαν μια πολύ πιο απτή έννοια της ελευθερίας μέσα από τη φιγούρα του homo economicus, με την οποία είναι εξοικειωμένοι όλοι όσοι αποκτούν τη στοιχειώδη εκπαίδευση της σύγχρονης αστικής κοινωνίας: το ατομικό υποκείμενο αναζητά την ικανοποίηση των ιδιωτικών του συμφερόντων μέσα από ωφελιμιστική σκοπιά και αυτό που χρειάζεται είναι να μπουν κανόνες ούτως ώστε να αποφευχθεί "ο πόλεμος όλων εναντίον όλων"... Η ελευθερία μου σταματά εκεί που αρχίζει η ελευθερία του άλλου».¹

Στην επίθεση αυτή η αριστερά θα προσπαθήσει να απαντήσει με διάφορους τρόπους. Το ΚΚΕ θα αποχωρήσει τελικά από τον Ενιαίο Συνασπισμό και θα προσπαθήσει να ανασυγκροτηθεί πολιτικά και οργανωτικά σφιχταγκαλιασμένο με την σταλινική παράδοση. Άλλες δυνάμεις της αριστεράς (το ΝΑΡ και άλλες οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς από την μια μεριά, η ΑΚΟΑ, το Δίκτυο κ.λπ. από την άλλη) θα προσπαθήσουν μέσα από "κινήσεις κορυφής" να συγκροτήσουν μετωπικά πολιτικά σχήματα για να αξιοποιήσουν την όποια πολιτική υπεραξία μπορούσαν να κεφαλαιοποιήσουν από την συμμετοχή τους στην ανασυγκρότηση των κοινωνικών κινήματων και να την μεταφέρουν στο επίπεδο της κεντρικής πολιτικής σκηνής. Εκ των υστέρων, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε την συμμετοχή όλων αυτών των πολιτικών δυνάμεων, ακόμα και του ΚΚΕ, τόσο στην ανασυγκρότηση του κινήματος όσο και στη σθεναρή εναντίωση απέναντι στη πλημμύρα του εθνοκεντρισμού, που με αφορμή το Μακεδονικό ζήτημα, βάλτωνε τη χώρα.

Σε αντιπαράθεση με όλες αυτές τις λογικές βρισκόταν μια άλλη πολιτική αντίληψη για την ανασυγκρότηση του κινήματος. Η αντίληψη αυτή, που εκφραζόταν κυρίως από συντρόφους και συντρόφισσες που δεν ήταν

ενταγμένοι/ες σε κόμματα και πολιτικές οργανώσεις, είχε στο επίκεντρο της κριτικής της την έννοια του πολιτικού. Το πρόβλημα ήταν πλέον «η απελευθέρωση του υποκείμενου από τα δεσμά της αστικής πολιτικής, που είναι μια πολιτική διαμεσολάβησης εξ ορισμού» και όσο αφορά τα καθεστώτα του “υπαρκτού σοσιαλισμού” το πρόβλημα δεν ήταν προφανώς οι γραφειοκρατικές στρεβλώσεις που έβλεπαν οι τροτσκιστές, αλλά ούτε περιοριζόταν στην ανασυγκρότηση των καπιταλιστικών παραγωγικών σχέσεων κάτω από τον έλεγχο του σοβιετικού κράτους όπως το εντόπιζαν οι μαοϊκοί. Το πρόβλημα ήταν βαθύτερο και αφορούσε κυρίως την πολιτική μορφή του κομμουνιστικού κόμματος, του κόμματος “νέου τύπου”. Το πρόβλημα ήταν «η πολιτική διαμεσολάβηση του εργατικού κινήματος από τις οργανωμένες μονάδες των επαγγελματιών της επανάστασης».

Στη πραγματικότητα αυτή η αντίληψη εμπνεόταν από τις κριτικές απόψεις ομάδων που κινούνταν στα όρια Αριστεράς και Αναρχίας, ήδη από τη δεκαετία του '60 (Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα, Καταστασιακοί, Ιταλική Αυτονομία κ.λπ.) κι έτσι, μέσω αυτών, ένας κόσμος από το κίνημα ξανασυνδεόταν με δύο ιστορικές παραδόσεις του παραδοσιακού σοσιαλιστικού κινήματος: τον Συμβουλευτικό Κομμουνισμό και τον Επαναστατικό Συνδικαλισμό. Στην πορεία, άνθρωποι από το χώρο αυτό θα συναντηθούν με την Ριζοσπαστική Κοινωνική Οικολογία και τον Αντικαπιταλιστικό Φεμινισμό.

Η στρατηγική που επεξεργάστηκαν αυτοί οι ανένταχτοι σύντροφοι και συντρόφισσες για την ανασυγκρότηση του κινήματος σκόπευε καταρχάς στη δημιουργία κοινωνικοπολιτικών συσπειρώσεων μέσα στους κοινωνικούς χώρους που ζούσαν, εργάζονταν και σπούδαζαν. Σε αντίθεση με τα μέλη των μετωπικών σχημάτων (πολιτικών και συνδικαλιστικών) που λειτουργούν ως αντιπρόσωποι των πολιτικών οργανώσεων και κομμάτων στα οποία είναι ενταγμένα, τα μέλη αυτών των συσπειρώσεων συμμετέχουν στις νέες συσσωματώσεις ως πρόσωπα. Δεν αντιπροσωπεύουν και δεν αντιπροσωπεύονται από κανέναν. Αυτοπροσδιορίζονται όχι ως αφηρημένα πολιτικά όντα αλλά ως συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα που βιώνουν τον κοινωνικό διαχωρισμό και τις ιδιαίτερες αντιφάσεις της κοινωνικής τους ύπαρξης μέσα στον κοινωνικό χώρο στον οποίο δραστηριοποιείται και η συσπείρωση που απαρτίζουν. Ανεξάρτητα από το εάν είναι μέλη ή όχι αμιγώς πολιτικών ομάδων, συμμετέχουν ισότιμα στο διάλογο καταθέτοντας τις πολιτικές τους αντιλήψεις και τις προσωπικές τους προτάσεις. Οι όποιες αποφάσεις παίρνονται με οριζόντιες αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες.

Μια κίνηση, παράλληλη προς την παραπάνω διαδικασία, αναπτύσσεται στα πλαίσια του Αναρχικού/ Αντιεξουσιαστικού χώρου, που -προσπαθώντας να απαντήσει στο χωροταξικό και πολιτικό του εγκλωβισμό στην περιοχή πέριξ των Εξαρχείων- επεξεργάζεται μια στρατηγική που στοχεύει κυρίως στη

δημιουργία κοινωνικών κέντρων, αυτοδιαχειριζόμενων χώρων και στεκιών, κινηματικών ραδιοσταθμών κ.λπ. Ταυτόχρονα συμβαίνει οι θεωρητικές αναζητήσεις και ο πολιτικός λόγος αυτού του χώρου να ξεπερνάει κατά πολύ τις παραδοσιακές Αναρχικές καταβολές και να μπολιάζεται από τις αναφορές στα νέα κοινωνικά κινήματα (καταλήψεις στέγης, φεμινισμός, οικολογία) και άλλα ριζοσπαστικά θεωρητικά ρεύματα (Καστοριάδης, Φουκώ, κριτική φιλοσοφία κλπ). Επιπλέον όλος αυτός ο πλούτος αποτυπώνεται σε διάφορα περιοδικά της περιόδου τα οποία ως περιεχόμενο και αισθητική διαφοροποιούνται αρκετά από αυτά της περιόδου του '80.

Προοπτικά η δικτύωση των κοινωνικοπολιτικών συσπειρώσεων, τόσο μέσα στους διαφορετικούς κοινωνικούς χώρους (παιδεία, εργασία, γειτονιά) όσο και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, θα άνοιγε το δρόμο για τη συγκρότηση εκείνου του κοινωνικού-πολιτικού κινήματος, που θα ήταν ικανό να αμφισβητήσει τόσο πολιτικά όσο και κοινωνικά την αστική ηγεμονία.

Παρά τις επιμέρους επιτυχίες που είχε αυτή η αντίληψη, σε μεγάλο βαθμό παρέμεινε και παραμένει “περιθωριακή”. Οι αιτίες θα πρέπει να αναζητηθούν όχι μόνο στην όχι και τόσο “αθώα εμπλοκή” στη διαδρομή αρκετών πολιτικών ομάδων και οργανώσεων, αλλά και στην αδυναμία των ανένταχτων να θεμελιώσουν αυτή την αντίληψη και να την διαχύσουν στη κοινωνία. Η αδυναμία αυτή σε μεγάλο βαθμό οφειλόταν επίσης και στο γεγονός ότι η κριτική στα παραδοσιακά μοντέλα της πολιτικής πρακτικής και παρέμβασης συνέπεσε με την απαρχή της νεοφιλελεύθερης ηγεμονίας. «Πριν η ελληνική κοινωνία και αυτά τα προωθημένα τμήματά της, συνειδητοποιήσει το βαθύτερο νόημα της “ελευθερίας” ως αμφισβήτηση της κλασικής αστικής πολιτικής διαμεσολάβησης, μια άλλη έννοια “ελευθερίας” ήρθε να εγκατασταθεί στο δημόσιο χώρο: η “ελευθερία της αγοράς”... Αυτός ο αστερισμός όμως των ελευθεριακών συλλογικοτήτων ήταν βέβαιο ότι δε θα μπορούσε να κλονίσει την αστική ηγεμονία με μια κριτική στο Πολιτικό, από τη στιγμή που η ίδια (η αστική ηγεμονία) βασιζόταν στην αποστασιοποίηση από μια έννοια πολιτικής διαμεσολάβησης και ολοένα σύγκλισης της με μια πολιτική διαχείρισης... Οι φορείς/κληρονόμοι αυτής της τρίτης κριτικής στην Αριστερά και στην Αναρχία, σπάνια κατάφεραν να υπερβούν οι ίδιοι “φραξιονιστικούς” φραγμούς και οργανωτικές αγκυλώσεις για να συνθέσουν νέες πολιτικές ενότητες που να πορεύονται στην εγκαθίδρυση μια νέας κοινωνικής ηγεμονίας».²

Κλείνοντας αυτή τη σύντομη “ιστορική-θεωρητική” αναδρομή ας επανέλθουμε στο σήμερα και στην κρισιμότητα της εποχής που ζούμε. Αυτό που κατά τη

γνώμη μας τη χαρακτηρίζει είναι ότι γίνεται ολοένα και πιο ορατή η δομική κρίση του καπιταλισμού όχι μόνο ως τρόπου παραγωγής αλλά και ως ιστορικού κοινωνικού συστήματος, μια κρίση την οποία αρκετοί θεωρητικοί τοποθετούν την απαρχή της ήδη στη δεκαετία του '70. Μέσα σ' αυτή την δομική κρίση δεν πρέπει να μας κάνει εντύπωση ότι η κυρίαρχη τάξη και οι ελίτ που την εκπροσωπούν δεν προσπαθούν μόνο να την ξεπεράσουν και να στήσουν τον Καπιταλισμό στα πόδια του, δηλαδή να ανασυστήσουν την κερδοφορία του, αλλά -έστω και δειλά- ανιχνεύουν τρόπους μετάβασης σε ένα νέο ιστορικό κοινωνικό σύστημα που θα τους επιτρέψει να διαιωνίζουν την κυριαρχία τους και την εκμετάλλευσή μας. Όπως πολύ εύστοχα επισημαίνει και ο Ιμμανουέλ Βαλερστάιν « Μπορεί να καταλήξουμε σε ένα σύστημα καλύτερο από τον καπιταλισμό ή μπορεί και να οδηγηθούμε σε ένα σύστημα χειρότερο από τον καπιταλισμό. Το μόνο πράγμα που δεν μπορούμε να έχουμε είναι το καπιταλιστικό σύστημα.»

Ένας ιστορικός κύκλος κλείνει και μαζί με αυτόν και η 18χρονη ιστορία του Αυτόνομου Στεκιού και ένας ανοίγει. Έτσι και αλλιώς τίποτα δεν πεθαίνει οριστικά και τίποτα δεν γεννιέται εκ του μηδενός.

Μια ιστορία 18 χρόνων

A. Περίοδος

Το Μάρτη του 1998 μια μικρή ομάδα συντρόφων/ισσων που αποστασιοποιείται από το χώρο της Ε.ΚΟ.Ν. Ρήγας Φεραίος/ ΑΚΟΑ, μαζί με συντρόφους/ισσες από τον ευρύτερο Αντικαπιταλιστικό αλλά και Αναρχικό Χώρο (με τους/τις οποίες διατηρούσε συντροφικές σχέσεις που είχαν προκύψει από τη συμμετοχή σε κοινούς κοινωνικούς αγώνες αλλά και από τη διαπίστωση κοινών προβληματισμών και αντιλήψεων για το ίδιο το πολιτικό πράττειν) ξεκινάει ένα ταξίδι το οποίο θα διαρκέσει 18 χρόνια, ίσως από τα μακροβιότερα εγχειρήματα Αυτοδιαχειριζόμενου χώρου για τα ελληνικά δεδομένα.

Στη διαδρομή η σύνθεση του εγχειρήματος άλλαξε αρκετές φορές, αποχωριστήκαμε με πολλές και πολλούς για να συναντηθούμε με άλλους και άλλες και να ξαναπιάσουμε το νήμα που κάθε φορά όμως βαφότανε από τα χρώματα που κουβάλαγε στις αποσκευές του ο κάθε ένας και η κάθε μια που ερχότανε να πλαισιώσει την συνέλευση του Αυτόνομου Στεκιού δίνοντάς της νέα πνοή ώστε να συνεχίσει το ταξίδι .

Αυτό που βάρυνε την πρώτη περίοδο είναι καταρχάς η προσπάθεια δημιουργίας ενός χώρου διαλόγου και ζύμωσης ανάμεσα στις τάσεις του Ευρύτερου Αντικαπιταλιστικού Χώρου, η συμμετοχή μέσα στους κοινωνικούς και ταξικούς αγώνες –συμμετοχή που έδινε μεγάλη βαρύτητα στην «αυτονομία των κινημάτων»- η συγκρότηση μιας διαφορετικής καθημερινότητας όπου ο ελεύθερος χρόνος, η πολιτική και η δημιουργικότητα διαπλέκονταν και συνέθεταν μια άλλη στάση απέναντι στο πολιτικό.

Στο μικρό χώρο της Ζ. Πηγής & Κωλέπη, οι εργατικοί αγώνες αλλά και οι αντιστάσεις ενάντια στον νόμο του Αρσένη , το κίνημα ενάντια στον πόλεμο στην Γιουγκοσλαβία αλλά και το φοιτητικό κίνημα, αποτελούν τα βασικά πεδία στα οποία ξεδιπλώνονται αυτές οι αντιλήψεις και αρχίζουν να διαμορφώνουν το δικό μας «χαρακτήρα» ως Αυτόνομο Στέκι. Είναι η εποχή που το στέκι επικεντρώνεται στην προσπάθεια συνάντησής του «κόκκινου» με το «μαύρο», επιλογή που αντανάκλαται και στις συλλογικότητες που φιλοξενεί στις οποίες άλλωστε συνυπάρχουν σύντροφοι/ισσες και από τους δύο χώρους: **Κέντρο Εργατικής Παρέμβασης, Πρωτοβουλία Ενάντια στον Νόμο του Αρσένη, Αγωνιστική Πρωτοβουλία Εμποροϋπαλλήλων, Ομάδα Συντρόφων της Κοινωνικής Αριστεράς κ.λ.π.**

B. Περίοδος

Ο σεισμός το Σεπτέμβριο του 1999 θα αφήσει το στέκι άστεγο για ένα εξάμηνο (μέχρι το Γενάρη του 2000) και μετά θα ακολουθήσει η μεταστέγαση στο διαμέρισμα στην Ζ. Πηγής & Αραχώβης. Οι περιορισμοί του χώρου θα μας σπρώξουν στο να δώσουμε μεγαλύτερη βαρύτητα στη διοργάνωση πολιτικών εκδηλώσεων και στην αναζήτηση νέων θεωρητικών εργαλείων. Είναι η περίοδος που θα ξεκινήσουν οι κύκλοι των **«9 συζητήσεων εκτός επικαιρότητας»** μέσα από τους οποίους -πέρα από την ανάδειξη πρωτοποριακών για την εποχή θεωρητικών ζητημάτων- γίνεται προσπάθεια να συναντηθούν αγωνιστές από τα κοινωνικά κινήματα με ανθρώπους που έχουν επικεντρωθεί στην θεωρητική δουλειά, με στόχο να ξεπεραστεί μια σχετικά άγονη περίοδος στο επίπεδο των ιδεών για τον Αντικαπιταλιστικό Χώρο. Οι κύκλοι αυτοί θα διαρκέσουν 5 ολόκληρα χρόνια. Έχει ήδη συντελεστεί μια αρκετά εκτεταμένη αλλαγή της σύνθεσης της συλλογικότητας, μετά την αποχώρηση μιας σειράς συντρόφων/ ισών από την πρώτη φουρνιά, αλλά και με την ένταξη στη συνέλευση ενός κόσμου τόσο από τις συλλογικότητες που φιλοξενούσε το στέκι όσο και ανθρώπων που ήταν κοντά στο εγχείρημα. Σ' αυτή την περίοδο η συντριπτική πλειοψηφία των εκδηλώσεων που διοργανώνονται στο χώρο πραγματοποιούνται από το ίδιο το στέκι. Επιπλέον ένα πολύ βασικό χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι οι ομάδες που φιλοξενούνται είναι πολύ δεμένες και σε αλληλεπίδραση μαζί του. Αυτό αντανακλάται τόσο στη συμμετοχή του στεκιού σε κινητοποιήσεις που διοργανώνουν οι ομάδες όσο και στην ενεργή παρουσία των ομάδων στις εκδηλώσεις του στεκιού.

Γ. Περίοδος

Ο Γενάρης του 2001 μας βρίσκει στο ιστορικό πλέον υπόγειο της Ζ. Πηγής & Ισαύρων. Οι δυνατότητες του χώρου είναι πολύ πιο μεγάλες και τα party είναι μια συχνή δραστηριότητα αλλά και ένας τρόπος κάλυψης των αυξημένων εξόδων. Η μεγάλη απεργία των Τούρκων πολιτικών κρατούμενων είναι από τα πρώτα πράγματα που μας απασχολεί στο νέο χώρο ενώ λίγο μετά ο νέος αντιπρομοκρατικός νόμος οδηγεί στην δημιουργία του σχήματος **Συσπείρωση Ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία** που κι αυτό κινείται στα πλαίσια συνάντησης του «μαύρου» & «κόκκινου». Στην ομάδα αυτή που φιλοξενείται στο χώρο του στεκιού εμπλέκονται ενεργά και μέλη του Αυτόνομου. Βρισκόμαστε στην περίοδο που η συλλογικότητα του Αυτόνομου νιώθει την ανάγκη να αποκτήσει πιο συμπαγή πολιτικά χαρακτηριστικά, να εκφέρει πολιτικό λόγο και να βρει πεδία παρέμβασης. Κατά συνέπεια από «Στέκι» αρχίζει να γίνεται ταυτόχρονα -με τρόπο ευδιάκριτο- και πολιτική ομάδα: διοργανώνουμε το διήμερο για τα μέσα αντιπληροφόρησης και το διήμερο στο λόφο του Στρέφη με θέμα «Αναζητώντας ελεύθερα χώρο και χρόνο» (έχει

προηγηθεί συλλογική επεξεργασία του θέματος με απόληξη και την ομότιπλη μπροσούρα) και έτσι μπαίνουν οι βάσεις της πολιτικής μας αντίληψης για το θέμα της πόλης. Παράλληλα γίνονται και οι πρώτες προσπάθειες δικτύωσης με άλλα στέκια και καταλήψεις οι οποίες καταλήγουν στο κοινό διήμερο στο Στρέφη με τίτλο «Διήμερο για την κυριαρχία & την αυτοοργάνωση» το οποίο ενισχύει ακόμη περισσότερο την συγκρότηση του πολιτικού λόγου και του στίγματος του Αυτόνομου. Σ' αυτή τη φάση εγγράφεται και η περαιτέρω μετατόπιση του Στεκιού προς τον Ελευθεριακό- Αντιεξουσιαστικό χώρο, χωρίς όμως ποτέ να ομογενοποιηθεί μ' αυτόν και κρατώντας πάντα την αιρετικότητά του.

Την ίδια περίοδο αρχίζει η ενασχόληση του Αυτόνομου Στεκιού με το Αυτόνομο Παγκόσμιο Κίνημα τόσο μέσα από την συμμετοχή στις συναντήσεις του PGA (People's Global Action) στο Μιλάνο το 2001 και το Βελιγράδι το 2004), αλλά και με μια σειρά εκδηλώσεων οι οποίες συνεχίζονται με αμείωτο ρυθμό μέχρι σήμερα για τα κινήματα από την Ασία μέχρι την Λ. Αμερική. Η επαφή με τα διεθνή κινήματα και τις τάσεις του παγκόσμιου ανταγωνιστικού κινήματος θα προχωρήσει μέσα από τις εμπειρίες των κινητοποιήσεων ενάντια στην σύνοδο κορυφής του 2003 και θα ενδυναμωθεί με την συμμετοχή του Αυτόνομου στις –αποτυχημένες- προσπάθειες για την δημιουργία ενός No Border δικτύου το 2004. Σ' αυτό το κινηματικό και θεωρητικό περιβάλλον σύντροφοι/ισσες από το Αυτόνομο Στέκι θα συμμετάσχουν στην συλλογικότητα **«Σπείρα Αντίστασης Σπόρος Αλληλεγγύης»** η οποία σαν στόχο έχει την αντιπληροφόρηση και την έμπρακτη αλληλεγγύη στον αγώνα των Ζαπατίστας, από τους οποίους το Αυτόνομο εμπνέεται βρίσκοντας αναφορές και πλαίσια για τον τρόπο που αντιλαμβάνεται την πολιτική. Αξίζει να σημειωθεί ότι την ίδια περίοδο το Αυτόνομο Στέκι συνεργάζεται σε εξώστρεφες δράσεις με την ομάδα Virus (παρέμβαση το 2002 υποστήριξης των εξεγερμένων στην Αργεντινή, δράση αλληλεγγύης για τους 8 συλληφθέντες στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια της Συνόδου κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην πόλη το 2003).

Κεντρικό γεγονός στη σύνδεση με το ανταγωνιστικό κίνημα σε παγκόσμιο επίπεδο θα είναι η συνδιοργάνωση των Αυτόνομων Χώρων των Ιούνιο του 2006. Μια πολύ σημαντική εμπειρία με συντρόφους/ισσες από πολλές χώρες που -πέρα από τα όποια προβλήματα της διοργάνωσης- μας έχει αφήσει δυνατές, ζωντανές αναμνήσεις από το υπόγειο της Ζ. Πηγής 95-97 αλλά και μια πολύτιμη τεχνογνωσία που στάθηκε εξαιρετικά χρήσιμη στα χρόνια που ακολούθησαν. Αυτή η προσπάθεια ωστόσο θα σταματήσει με την αποτυχία να συγκροτηθεί το Αυτόνομο Αντικαπιταλιστικό Δίκτυο τον Νοέμβρη του ίδιου χρόνου.

Είναι μια περίοδος που γίνεται μια ακόμα «αλλαγή βάρδιας» στο Στέκι καθώς αρκετοί/ες σύντροφοι/ες αποχωρούν χωρίς όμως αυτό να σηματοδοτεί πολιτική διαφωνία αλλά μια γενικότερη αποστασιοποίηση από την ενεργή

πολιτική δράση. Μέσα από την διαδικασία του No Border νέοι/ες σύντροφοι θα πλαισιώσουν το εγχείρημα εντείνοντας ακόμα πιο πολύ τα ελευθεριακά του χαρακτηριστικά.

Από τη στιγμή που το Στέκι στεγάστηκε στο χώρο της Ζ. Πηγής 95-97 & Ισαύρων, η γειτονιά ως πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού και πολιτικής παρέμβασης γίνεται όλο και πιο έντονη. Σημαντικό ρόλο σ' αυτή την πτυχή του Αυτόνομου Στεκιού θα παίξουν τόσο οι κινητοποιήσεις ενάντια στην Ολυμπιάδα του 2004 όσο και η ενεργή εμπλοκή στις τοπικές κινήσεις που εναντιώθηκαν στην ανάπτυξη της πλατείας Εξαρχείων, ένα σχέδιο ενταγμένο άλλωστε στις συνολικότερες πολιτικές gentrification που πυροδότησε η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων. Το Αυτόνομο ήταν από τις συλλογικότητες που πήραν την πρωτοβουλία για τη δημιουργία της συνέλευσης κατοίκων στο λόφο Στρέφη κι αυτό είχε να κάνει -πέρα από την χωρική εγγύτητα του Αυτόνομου με τα Εξάρχεια- με το γεγονός ότι ένα μεγάλο μέρος των μελών του τότε ζει και στη γειτονιά. Μέσα από αυτή την ενασχόληση το Αυτόνομο δεν παράγει απλά πολιτικό λόγο και επεξεργασίες πάνω στο ζήτημα αλλά συμμετέχει με καταλυτικό τρόπο στις τοπικές αντιστάσεις, αποκτάει σχέσεις και δεσμούς με μερίδα κατοίκων που μετέχουν στις κινητοποιήσεις. Γίνεται εν πολλοίς οργανικό και αναγνωρίσιμο κομμάτι της γειτονιάς των Εξαρχείων- Νεάπολης, ενώ την ίδια στιγμή τα μέλη του «μαθαίνουν» να μετέχουν και να παρεμβαίνουν σ' αυτές τις ανοικτές κινηματικές διαδικασίες. Οι δραστηριότητές του ανοίγονται στο δημόσιο χώρο (στην πλατεία Εξαρχείων, στο λόφο του Στρέφη, στην πλατεία Αργεντινικής Δημοκρατίας, στη Λαϊκή Αγορά της Καλλιδρομίου), πρακτική που δεν σταμάτησε μετά το 2004 αλλά συνεχίστηκε και τα επόμενα χρόνια. ακόμα κι εάν, μετά το 2008, απομακρύνθηκε σιγά-σιγά από την πλατεία. Η μπατσοκρατία στα Εξάρχεια είναι ένα διαχρονικό θέμα που κατά καιρούς επανέρχεται στην ατζέντα του Αυτόνομου με δημόσιες παρεμβάσεις και συμπράξεις με άλλα στέκια και συλλογικότητες της περιοχής (Στέκι Μεταναστών, Λέσχη Υπογείως, NOSOTROS, Γέφυρα κλπ)

Υπάρχουν ακόμα δυο άξονες ιδιαίτερης σημασίας και βαρύτητας για την πολιτική δουλειά του Αυτόνομου: ο ένας ήταν η αλληλεγγύη και ο άλλος το μεταναστευτικό. Στον πρώτο άξονα σημαντικό ρόλο θα παίξει η αντίσταση στους τρομονόμους και η αλληλεγγύη σε πολιτικούς κρατούμενους και διωκόμενους αγωνιστές. Στην αρχή αυτό το μέτωπο ανοίγει μέσα από την εμπλοκή του με το σχήμα της Συσπείρωσης Ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία αλλά και μετέπειτα με άλλα σχήματα αλληλεγγύης όπως στους Τούρκους Απεργούς Πείνας, στους διωκόμενους για την υπόθεση του ΕΛΑ, στο Γιάννη Σερίφη, στον Κώστα Αβραμίδη, στους διωκόμενους για την υπόθεση με τις ασπίδες. Το ζήτημα αυτό δουλεύεται επιπλέον με εκδηλώσεις και με τη συγγραφή κειμένων που ξαναπροσπαθούσαν να αναδείξουν πως το δικαίικό πλαίσιο της κατάστασης εξαίρεσης που εφαρμόζεται στους πολιτικούς

κρατούμενους είναι ένα μοντέλο προς γενίκευση με στόχο την πειθάρχηση του συνόλου της κοινωνίας. Η αλληλεγγύη και οι πρακτικές της (εκδηλώσεις για την ανάδειξη των ζητημάτων, εκδηλώσεις για την οικονομική στήριξη κ.λ.π.), μολονότι το Στέκι σταδιακά μετατοπιζόταν προς πιο «καθημερινές» καταστάσεις καταστολής που προέκυπταν μέσα από την συμμετοχή σε ταξικούς και κοινωνικούς αγώνες, συνεχίζει να είναι μια σταθερή πρακτική του Αυτόνομου Στεκιού σε όλη τη διαδρομή του.

Όσο για το μεταναστευτικό, οι προσπάθειες για να έχει αυτή η πολιτική μας παρέμβαση τον χαρακτήρα «με τους μετανάστες και όχι για τους μετανάστες» κωδικοποιούνται και αποτυπώνονται στις συντροφικές σχέσεις που επιχειρήσαμε να χτίσουμε μέσα από κοινές δράσεις -κυρίως με το Φόρουμ Αλβανών Μεταναστών- αλλά και με την ανάληψη πρωτοβουλιών όπως αυτή που οδήγησε στην αντιφασιστική- αντιρατσιστική πορεία στον Ν. Κόσμο τον Δεκέμβρη του 2004. Την επόμενη περίοδο αυτός ο άξονας πολιτικής ενασχόλησης του Στεκιού θα σηματοδοτηθεί από την 8σέλιδη έκδοση με αφορμή το νόμο για την ιθαγένεια το Μάρτη του 2010 και την έμπρακτη αλληλεγγύη στον αγώνα της απεργίας πείνας των 300 μεταναστών στην Υπατεία. Ήταν αυτή η ακριβώς η αντίληψη του «μαζί με και όχι για» που καθόρισε την συμμετοχή μας στη δομή των Τροφосуλλεκτών μέχρι την αυτοδιάλυση της συλλογικότητας του Αυτόνομου Στεκιού.

Σ' αυτό το χρονικό διάστημα, από το 2001 μέχρι το 2007, στον χώρο του Αυτόνομου Στεκιού θα φιλοξενηθούν σε σταθερή βάση οι παρακάτω συλλογικότητες: **Συσπείρωση Ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία, 9 συζητήσεις εκτός επικαιρότητας, Ομάδα Συντρόφων της Κοινωνικής Αριστεράς, Αντιεξουσιαστική Κίνηση Salonika 2003, Κίνηση Καμπάνια ANTI-2004, athens.indymedia, Αυτόνομη Εργατική Πρωτοβουλία, ΕΣΕ Αθήνας, Σπείρα Αλληλεγγύης Σπόρος Αντίστασης, FARMA.** Παρόλη τη σταθερή φιλοξενία των ομάδων στο χώρο του στεκιού, η διαχείριση του χώρου, η πολιτική ευθύνη και τα έξοδα που βαραίνουν την λειτουργία του παραμένουν αποκλειστικά υπόθεση του Αυτόνομου. Μολονότι αυτές οι συλλογικότητες κάνουν Στέκι τις συνελεύσεις τους και κάποιες από τις εκδηλώσεις τους, το κυρίαρχο στίγμα του χώρου παράγεται από την πολιτική δράση και τις εκδηλώσεις του ίδιου του Αυτόνομου.

Παράλληλα ο χώρος παραχωρείται κατά καιρούς για διάφορες εκδηλώσεις σε συλλογικότητες όπως:

εκδόσεις Κόκκινο Νήμα, Δίκτυο Προωθήσεις Οικολογικών Δραστηριοτήτων & Δράσεων, , Λεσβιακή Ομάδα Αθήνας, περιοδικό Σχεδία στα ανοικτά της Αίγινας, Queer People, Πρωτοβουλία για το δικαίωμα στην πόλη, Βιντεοκολεκτίβα ΚΙΝΗΜΑτόγραφος, Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης στο Γιάννη Σερίφη, Ανοικτή Συνέλευση Αέργων Εργαζομένων για το Ασφαλιστικό κλπ.

Προς το τέλος αυτής της περιόδου, σε διαφορετικές φάσεις και με διαφορετικούς προσανατολισμούς, έχουμε νέες αποχωρήσεις από την συνέλευση του Αυτόνομου, είτε προς πιο καθαρά αντιεξουσιαστικές τοπικές συλλογικότητες, είτε προς θεματικές πρωτοβουλίες κυρίως γύρω από το θέμα των δικαιωμάτων.

Δ. Περίοδος

Στην πραγματικότητα αυτή η περίοδος είναι αρκετά δύσκολο να οριοθετηθεί σε σχέση με την προηγούμενη, ωστόσο μπορούμε να πούμε ότι σε αδρές γραμμές ξεκινά μέσα στο 2008 για να αρχίσει να αποκρυσταλλώνεται κατά τη διάρκεια του 2010. Σηματοδοτείται όπως προαναφέραμε από την αποχώρηση κάποιων μελών από την συνέλευση, από τη διάλυση εκείνο το διάστημα ή λίγο νωρίτερα συλλογικοτήτων (όπως η Συσπείρωση Ενώτια στην Κρατική Τρομοκρατία, η Σπείρα Αλληλεγγύης Σπόρος Αντίστασης, η Αυτόνομη Εργατική Παρέμβαση) αλλά και από την ανάδειξη νέων πεδίων ενασχόλησης για το Αυτόνομο Στέκι. Καταρχάς, ήδη από την πορεία ενάντια στην ΒΙΟΝΟΒΑ το Φλεβάρη του 2008, θα αρχίσουν οι ζυμώσεις που θα οδηγήσουν στην δημιουργία του Κοινού Τόπου (Ελευθεριακή δικτύωση αντίστασης στην βιοτεχνολογία & την τεχνοεπιστήμη της κυριαρχίας) μέσα από μια διαδικασία πανελλαδικών συναντήσεων, επεξεργασιών κειμένων και εκδηλώσεων στις οποίες -παρόλο που το στέκι φαίνεται να συμμετέχει ως συλλογικότητα- ουσιαστικά συμμετέχουν τρία μέλη του. Ωστόσο πρέπει να επισημάνουμε ότι όσο κι αν ο Κοινός Τόπος απασχόλησε μειοψηφικά την συνέλευση του Αυτόνομου, στην ουσία το ανατροφοδότησε με επεξεργασίες αλλά και σχέσεις σε πανελλαδικό επίπεδο. Επιπλέον, για όσους/ες από το Αυτόνομο Στέκι συμμετείχαν ενεργά στον Κοινό Τόπο, μέχρι την ατυχή διάλυση του, ήταν σίγουρα μια πολύ σημαντική εμπειρία συζήτησης, συνύπαρξης και συγκρότησης πολιτικών επεξεργασιών. Μέσα από την κάπως ιδιότυπη ενασχόληση του Αυτόνομου με τον Κοινό Τόπο θα προκύψουν μια σειρά κείμενα και εκδηλώσεις του Αυτόνομου: «Βιοκαύσιμα & ενεργειακός ιμπεριαλισμός», «Κριτικές θέσεις για την επιστήμη», «Προσπάθεια για μια αντικαπιταλιστική κριτική στην βιοτεχνολογία», «Φωσφορίζοντας στο σκοτάδι: από την ενεργειακή κρίση στα Τσερνομπίλ του μέλλοντος μας», «Διατροφική αυτάρκεια και κρίση» κ.λ.π. (αρκετά χρόνια αργότερα, αυτή η θεωρητική/ιδεολογική παρακαταθήκη και συντροφικές σχέσεις από την «περίοδο» του Κοινού Τόπου θα οδηγήσουν το Αυτόνομο σε κείμενα, δράσεις και εκδηλώσεις ενάντια στη λειτουργία των μεταλλείων της Eldorado Gold στις Σκουριές της Χαλκιδικής.

Ο Δεκέμβρης του 2008 συγκλονίζεται από τη δολοφονία του 15χρόνου Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου από μπάτσο στα Εξάρχεια στις 6-12-08 και από την εξέγερση που ξέσπασε μετά την δολοφονία. Οι σύντροφοι και οι

συντρόφισσες από το Αυτόνομο Στέκι βρίσκονται από την πρώτη στιγμή, το ίδιο κιόλας βράδυ, στους δρόμους, στις διαδηλώσεις και στις καταλήψεις.

Το Αυτόνομο Στέκι μαζί με το ΔΙΚΤΥΟ, την ΑΚ, το ΚΚΕ (μλ), τη νεολαία ΣΥΝ, την ΑΚΟΑ, την ΑΡΑΣ και άλλες οργανώσεις της Αριστεράς και συλλογικότητες του Αναρχικού/ Αντιεξουσιαστικού χώρου καλούν την άλλη μέρα πορεία από το Μουσείο στη ΓΑΔΑ στις 11.00π.μ.

Το Αυτόνομο Στέκι αναβάλλει όλες τις δραστηριότητες που είχε προγραμματίσει για τον Δεκέμβρη: αυτές τις μέρες συμμετέχουμε σε πορείες, καταλήψεις, συνελεύσεις, αυτές τις μέρες είμαστε στο δρόμο. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε όλες αυτές τις διαδικασίες σπάνια είμαστε όλες μαζί (αν και πάντα ξέρουμε ποια είναι, πού και με ποιον ώστε να μη χάνουμε την επαφή και την αλληλοενημέρωση). Αντίθετα, μοιάζει να διαμορφώνουμε 2-3 ομαδοποιήσεις, γεγονός που εκ πρώτης όψης μοιάζει παράδοξο και καινοφανές αλλά στην πραγματικότητα αποδεικνύεται εξαιρετικά χρήσιμο, αφού καταλήγουμε να έχουμε μια –κατά το δυνατό- σφαιρική εικόνα των διεργασιών που συντελούνται εκείνη την περίοδο εντός του κινήματος και σε διάφορα επίπεδα (συγκρουσιακό, ιδεολογικό, πολιτικό), να τις συζητάμε και να διαμορφώνουμε από κοινού αλλά όχι πάντα ενιαία άποψη και θέση. Ωστόσο μέσα σ' αυτή τη συγκυρία μοιάζει να ανιχνεύονται για πρώτη φορά εκείνες οι διαφοροποιημένες εκτιμήσεις που με την πάροδο του χρόνου θα σχηματισθούν σε ισχυρές πολιτικές διαφωνίες και με τη σειρά τους θα οδηγήσουν σε επόμενες αποχωρήσεις μελών.

Μετά την δολοφονική επίθεση στην Κωνσταντίνα Κούνεβα στις 23-12-08 και την κινητοποίηση που γίνεται αυθόρμητα έξω από τον Ευαγγελισμό στις 26-12-08, το ίδιο βράδυ συγκαλείται στο Αυτόνομο Στέκι Συνέλευση Αλληλεγγύης στην Κωνσταντίνα Κούνεβα η οποία θα ξαναμαζευτεί ως συγκροτημένο σώμα αλληλέγγυων στο Αυτόνομο Στέκι στις 29-12-08. Το Αυτόνομο Στέκι θα συνεχίσει να φιλοξενεί την συνέλευση αλλά και να συμμετέχει στις κινητοποιήσεις της.

Ήδη, πριν τον Δεκέμβρη του 2008, έχει ξεκινήσει η συμμετοχή του Αυτόνομου στην δικτύωση των Δημιουργικών Αντιστάσεων. Υπό την επιρροή ωστόσο του κλίματος το Δεκέμβρη -που πέρα από την συγκρουσιακότητα συνοδεύτηκε από τη δημιουργικότητα και το αίτημα της άμεσης δράσης, της αυτοοργάνωσης, της εδώ και τώρα πραγμάτωσης των δυνατοτήτων για μια κίνηση ενάντια και πέρα από το κράτος και το κεφάλαιο- αρχίζει να αναδύεται στο Αυτόνομο Στέκι η τάση για την δημιουργία αυτοοργανωμένων δομών που να δίνουν απαντήσεις στην συλλογικοποίηση και την πολιτικοποίηση της «καθημερινής ζωής». Το Μάρτη του 2009 γεννιέται η **Συλλογική Κουζίνα της Τετάρτης**, η οποία έκτοτε φιλοξενείται στο χώρο του Στεκιού. Το σύνθημα για την «κεντροποίηση» των δομών στη λειτουργία του Αυτόνομου Στεκιού έχει δοθεί αυθόρμητα αλλά όχι ασυνείδητα. Η Συλλογική Κουζίνα της Τετάρτης θα

έρθει να συναντήσει το «project» του **No ticket cinema** και το **Βιβλιοπωλείο** (που προηγείται κάποια χρόνια), ενώ το Φεστιβάλ των Δημιουργικών Αντιστάσεων τον Ιούλη της ίδιας χρονιάς θα εντείνει τις πολιτικές ζυμώσεις προς τον νέο προσανατολισμό. Οι θεματικές της προηγούμενης περιόδου (π.χ. η αντίσταση στην μπατσοκρατία στην περιοχή των Εξαρχείων), δίχως να εγκαταλειφθούν, θα μπολιαστούν τόσο ως προς τον τρόπο παρέμβασης όσο και ως προς τον κοινωνικό χαρακτήρα τους από το νέο προσανατολισμό (π.χ. η πρώτη υπαίθρια συλλογική κουζίνα στην πλ. Εξαρχείων ενάντια στη αστυνομοκρατία τον Οκτώβρη του 2009, οι ευφάνταστες παρεμβάσεις στην Λαϊκή Αγορά της Καλλιδρομίου κ.λ.π), η συμμετοχή σε άλλα μέτωπα όπως το No Border Camp στη Λέσβο τον Αύγουστο του 2009 ή η αντιφασιστική συγκέντρωση στις 6/2/2010. Σ' αυτό το πνεύμα θα ακολουθήσει η επανασύσταση ουσιαστικά της **Αυτοδιαχειριζόμενης Δανειστικής Βιβλιοθήκης**, η οποία -πέρα από τα συλλογικά χαρακτηριστικά που θα αποκτήσει- θα βάλει μπροστά και τη διαδικασία της Αυτομόρφωσης. Τόσο η Συλλογική Κουζίνα της Τετάρτης όσο και η Αυτοδιαχειριζόμενη Δανειστική Βιβλιοθήκη θα αποτελέσουν γι' αυτό το διάστημα τα «παράθυρα» του Αυτόνομου Στεκιού, τις διόδους μέσω των οποίων νέες συντρόφισσες και σύντροφοι θα προσεγγίσουν και θα ενταχθούν στην συνέλευση, τροφοδοτώντας την μετά τους τραυματισμούς από προηγούμενες αποχωρήσεις.

Οι μεγάλες απεργιακές κινητοποιήσεις ενάντια στα αντεργατικά μέτρα του μνημονίου μάς θέτουν επιτακτικά την ανάγκη να βγούμε στο δρόμο, οργανωμένα, περιφρουρημένα και δυναμικά, κάτι που θα επιχειρήσουμε σε συνεργασία με την Ανοικτή Συνέλευση Εργαζομένων Ανέργων στις 24ώρες απεργίες εκείνης της περιόδου. Παρά την προσπάθεια όμως, γίνεται φανερό η αδυναμία από την μεριά μας να κτίσουμε μια συλλογική “κουλτούρα δρόμου”, πράγμα που θα οδηγήσει σταδιακά στην αποδυνάμωση του κοινού μας μπλοκ. Παράλληλα όμως, το Αυτόνομο αντιλαμβάνεται ότι ο αγώνας πρέπει να δοθεί σε πιο πλατιά και καθημερινά μέτωπα και να μην περιοριστεί στις πανεργατικές απεργίες ή στους χώρους δουλειάς. Θα είναι οι αυξήσεις των εισιτηρίων στα ΜΜΜ και το κίνημα άρνησης πληρωμής το πεδίο στο οποίο θα προσπαθήσουμε να εφαρμόσουμε αυτή την αντίληψή μας. Έχοντας ανανεωθεί πρόσφατα ως συλλογικότητα, θα προχωρήσουμε τόσο σε δράσεις μέσα στα λεωφορεία (κλεισίματα των ακυρωτικών μηχανημάτων, μοίρασμα κειμένων κ.λ.π.) όσο και στη συμμετοχή στον συντονισμό συλλογικότητας για το θέμα, σε κοινές δράσεις και σε ενημερωτικές εκδηλώσεις στο πάρκο Ναυαρίνου.

Αυτό που θα δώσει μια άλλη διάσταση στη δημόσια απεύθυνσή μας είναι η χρήση ευρηματικών κειμένων σε στυλ ερωτηματολογίου, μια πρακτική προπαγάνδας που είχαμε χρησιμοποιήσει ήδη από τις δράσεις ενάντια στην μπατσοκρατία και συνεχίστηκε μέχρι την παρέμβαση για τα μεταλλεία χρυσού

που κάναμε το 2013 στην Λαϊκή της Καλλιδρομίου. Πίσω από αυτές τις πρακτικές (πρακτικές που έρχονται από το 2004 όπως για παράδειγμα οι φιγούρες μπάτσων και η κατασκευή ψεύτικων καμερών στην εκδήλωση ενάντια στην ολυμπιάδα) βρίσκεται η επιθυμία μας να ξεπεράσουμε την αυτοαναφορικότητα που έχει πολλές φορές ο κινηματικός λόγος και να βρούμε τρόπους να διαχυθούν οι απόψεις μας σε συνθήκες πραγματικής επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με τους ανθρώπους πέρα από το “χώρο” .

Είναι η ίδια περίοδος που το Αυτόνομο δεν θα «στρογγυλέψει» τις απόψεις του και δεν θα διστάσει να αναλάβει το πολιτικό κόστος ανοίγοντας μέτωπο απέναντι στο φετιχισμό της βίας και στην αντίληψη που θέλει να εισάγει την αποδοχή των “παράπλευρων απωλειών” από ενέργειες που γίνονται στο όνομα του Αναρχισμού και του Αντικαπιταλιστικού αγώνα. Τόσο η ανακοίνωση για την υπόθεση της Marfin (2010), όσο και αυτή για την επίθεση στο Α.Τ. της Καλλιδρομίου (2011), με αποτέλεσμα των τραυματισμό τριών ανθρώπων στην παρακείμενη Λαϊκή Αγορά, θα αποτυπώσουν το συγκεκριμένο στίγμα της θέσης του Αυτόνομου πάνω στο θέμα της αντιβίας και της διαφοροποίησης που ως τέτοια (οφείλει να) έχει από την τυφλή βία και το φετιχισμό της. Στο ίδιο μήκος κύματος θα κινηθεί λίγα χρόνια αργότερα και η ανακοίνωση για την εν ψυχρώ δολοφονία 2 μελών της Χρυσής Αυγής το 2013.

Έχουν αρχίσει να αυξάνουν οι συλλογικότητες στο χώρο του στεκιού κι έτσι το στίγμα στο Στέκι δεν διαμορφώνεται πλέον μόνο από την συλλογικότητα του Αυτόνομου αλλά και από τις φιλοξενούμενες συλλογικότητες (συνολικά αυτή την τελευταία περίοδο –ανάμεσα σε άλλες- φιλοξενήθηκαν ή φιλοξενούνται ακόμα η **Ελευθεριακή Συνδικαλιστική Ένωση-ΕΣΕ**, η **Συνέλευση για την Κυκλοφορία των Αγώνων-ΣΚΥΑ**, το **Σωματείο Βάσης Εργαζόμενων σε ΜΚΟ-ΣΒΕΜΚΟ**, η **φεμινιστική ομάδα Φέμιν@tre**, η **Ομάδα Αυτομόρφωσης πάνω στο Κεφάλαιο**, για ένα σύντομο χρονικό διάστημα η ομάδα **Δοκιμή κοινωνικής χειραφέτησης και απελευθερωτικής πράξης**, **Αντιφασιστική Πρωτοβουλία Γκύζη** και η Ομάδα **Gender Asphyxia**) καθώς και τα εγχειρήματα που προαναφέρθηκαν με νεώτερο αυτό των **Τροφосуλλεκτών**. Η παρουσία τους μέσα στον χώρο δεν περιορίζεται στις συνελεύσεις τους και μια-δύο εκδηλώσεις το χρόνο αλλά χτίζει μια «καθημερινότητα». Επιπλέον η πρακτική των δομών δεν περιορίζεται μόνο στην συλλογικότητα του Αυτόνομου: υιοθετείται και από συλλογικότητες που φιλοξενούνται στο Στέκι όπως η δημιουργία ταμείων αλληλοβοήθειας της ΕΣΕ & της ΣΚΥΑ, η γέννηση της **Κουζίνας Ανέργων** από πρόσωπα που πρωτοσυναντήθηκαν στην πρωτοβουλία για τη δημιουργία Σωματείου Βάσης Ανέργων, η ομάδα προβολών **Palinka** από συντρόφους που έχουν εμπλακεί στην ομάδα Αυτομόρφωσης της Βιβλιοθήκης, η δημιουργία του **Ντουλαπιού**.

Τα παραπάνω δεν αποτελούν αποκομμένους “θεματικούς” πειραματισμούς, αντίθετα συνδέονται με αγώνες και συνδράμουν στην κυκλοφορία τους. Από τις απεργιακές κουζίνες μέχρι τα αλληλέγγυα καφενεία και τις προβολές, συμβάλλουν στην οικονομική στήριξη απεργών, διωκόμενων αγωνιστών (όπως ο Θοδωρής Σίψας), μεταναστών & προσφύγων, αυτοδιαχειριζόμενων χώρων και καταλήψεων.

Αυτή η νέα κατάσταση που διαμορφώνεται μαζί με την αποδυνάμωση της ίδιας της συνέλευσης του Αυτόνομου, οδηγεί στον επαναπροσδιορισμό του τρόπου λειτουργίας του χώρου. Σταδιακά περνάμε από τη θέσμιση κάποιων κανόνων που πρέπει να τηρούν οι φιλοξενούμενες συλλογικότητες (συμμετοχή στα έξοδα του χώρου, στις εβδομαδιαίες καθαριότητες κ.λ.π.), στη δημιουργία της μηνιαίας λειτουργικής συνέλευσης και της συναπόφασης πάνω σε λειτουργικά ζητήματα, χωρίς όμως η συνέλευση του Αυτόνομου να αποποιείται τον πρώτο λόγο στα ζητήματα της πολιτικής ευθύνης του χώρου και την “ψιλή κυριότητα”. Ενώ οι αρμοδιότητες της λειτουργικής αυξάνουν μαζί με το αίτημα της εμπλοκής των συλλογικοτήτων στην διαχείριση του χώρου, οι αντιφάσεις πάνω στο ζήτημα αυτό τόσο του Αυτόνομου όσο και των ομάδων παραμένουν. Το πρώτο δεν παραιτείται από την αυξημένη βαρύτητα που διατήρησε όλα τα προηγούμενα χρόνια αναφορικά με τη διαχείρισή του Στεκιού και την πολιτική ευθύνη που αυτή συνεπάγεται, ενώ πολλές από τις ομάδες -σε γενικές γραμμές και με διακυμάνσεις- βολεύονται στο να ανταποκρίνονται σε κάποια “καθήκοντα” μ’ έναν εντελώς διεκπεραιωτικό τρόπο και να βλέπουν το χώρο χρηστικά και όχι σαν κομμάτι της πολιτικής τους δραστηριοποίησης, σαν τον “δικό τους” χώρο. Αν και περνάμε πλέον και σε κοινές διοργανώσεις για τα οικονομικά του χώρου, οι προσπάθειες που κάνει το Αυτόνομο για να υπάρξει επιμέρους συντονισμός δράσεων με βάση κοινά ενδιαφέροντα και μέτωπα δεν προχωράει παρά μόνο σε πολύ λίγες περιπτώσεις. Δεν είναι λίγες οι φορές που οι φιλοξενούμενες ομάδες είναι σχεδόν “άγνωστες” μεταξύ τους με τη συνέλευση του Αυτόνομου να παίζει το ρόλο του “ενδιάμεσου”.

Ο τρόπος παραγωγής πολιτικών αναλύσεων/ θέσεων -από το 2001 και μετά- από το Αυτόνομο Στέκι συνδυάζεται πάντα με τους πρακτικούς/ κινηματικούς του προσανατολισμούς και ακολουθεί μια διαδικασία συλλογικής συζήτησης και λήψης αποφάσεων, η οποία όμως τροφοδοτείται από τα ενδιαφέροντα και τους πολιτικούς προσανατολισμούς των μελών του, για να επιστρέψει πάλι σ’ αυτά ως πολιτικό εργαλείο συμμετοχής τους σε κινηματικές διαδικασίες ευρύτερες από αυτές του Αυτόνομου. Αυτή η διαδικασία απέχει πολύ από το να είναι ιδανική, πολλές φορές είναι χρονοβόρα, με πιασμένα και αμφιταλαντεύσεις, που κάποιες στιγμές φτάνουν και στην ακύρωση προσπαθειών που κρατάνε μήνες. Επιπλέον, παρά την μεγάλη προσπάθεια που γίνεται, δεν καταφέρνει να ξεπεράσει πάντα, και σίγουρα όχι σε

ικανοποιητικό επίπεδο, τους διαφορετικούς βαθμούς εμπλοκής και συμμετοχής των μελών του τόσο στην συζήτηση όσο και στο γράψιμο. Ωστόσο θα ήταν λάθος να ακυρώσουμε ή να υποτιμήσουμε τη σημασία που είχε πάντα ο διαρκής αναστοχασμός πάνω σ' αυτό το ζήτημα, όπως και συνολικά στις προβληματικές των βαθμών εμπλοκής, της άτυπης ιεραρχίας, της «αναγνωρισιμότητας» των νέων μελών σε σχέση με τα παλιότερα ή τα πιο “γνωστά” στον ευρύτερο “χώρο”. Πάνω σε όλα αυτά θα γίνουν συζητήσεις επί συζητήσεων, θα επιχειρηθεί να εφαρμοστούν πρακτικές και “εργαλεία”, άλλοτε επιτυχημένα και άλλοτε όχι, που κάποιες φορές ενεργοποιούνται και κάποιες φορές ατονούν.

Το Αυτόνομο κατά καιρούς θα αναλωθεί σε μια σειρά αποτυχημένων προσπαθειών συντονισμού και δικτύωσης καταλήψεων και αυτοδιαχειριζόμενων χώρων, μεταφέροντας όμως την παθογένεια και τις εντάσεις του A/A “χώρου” στο εσωτερικό του, με δεδομένο μάλιστα ότι η υβριδική του σύσταση κάνει ακόμα πιο δύσκολη την συμμετοχή του σ' αυτές τις ατελέσφορες προσπάθειες.

Η αλλαγή της κατάστασης στα Εξάρχεια με την εμφάνιση έντονων καταστάσεων κοινωνικού κανιβαλισμού και αντικοινωνικής βίας, θα ξαναβάλει το ζήτημα παρέμβασης στην γειτονιά, αλλά τη φορά αυτή με πολύ χειρότερους όρους. Η παρέμβαση σ' αυτή την πραγματικότητα θα επιχειρηθεί να γίνει μέσα από δυο διαδοχικά σχήματα, αρχικά από τη Συνέλευση Συλλογικοτήτων Ατόμων και Ομάδων από τα Εξάρχεια (2012) και μετά από τα Εξάρχεια σε Κίνηση (2013). Και στις δυο περιπτώσεις κρίνουμε ότι ο συλλογικός τρόπος εκπροσώπησης και εμπλοκής του Αυτόνομου ήταν υποδειγματικός για το πώς μια συλλογικότητα οφείλει να συμμετέχει σε δικτυώσεις (κυκλικότητα, εναλλαγή, ισότιμη εκπροσώπηση των απόψεων που υπάρχουν στο εσωτερικό της ομάδας μέσω της συμμετοχής περισσότερων του ενός μελών στις ευρύτερες ζυμώσεις, φροντίδα τήρησης σ' αυτές των πολιτικών διαδικασιών με πραγματικές αναλήψεις και προσωπική δέσμευση).

Στην περίπτωση της πρώτης κατά σειρά συσσωμάτωσης, ο ιδεολογικοποιημένος χαρακτήρας της Συνέλευσης με το έντονα αναρχικό προφίλ και η αδυναμία συμφωνίας των συλλογικοτήτων που συμμετείχαν πάνω στο πώς, με ποιους όρους και ποια λογική γίνεται μια πλατιά κοινωνική παρέμβαση στην γειτονιά με στόχο την απεύθυνση στους κατοίκους και τη μαζική ενεργοποίησή τους, οδήγησαν στην αποχώρηση του Αυτόνομου, ειδικά από την στιγμή που επικράτησαν οι αντιλήψεις των “ειδικών της σύγκρουσης” και της υποκατάστασης της συλλογικής κινηματικής δράσης από μιλιταριστικού τύπου ενέργειες. Από την άλλη στα Εξάρχεια σε Κίνηση, οι μορφές δράσεις και παρέμβασης, ο τρόπος προσέγγισης του “κοινωνικού”, ο

περισσότερο τοπικός/ κινηματικός και όχι ιδεολογικός χαρακτήρας της δικτύωσης, ανταποκρίνονταν πιο πολύ στην φυσιογνωμία και το χαρακτήρα του Αυτόνομου. Οι πετυχημένες παρεμβάσεις στους πεζόδρομους της Θεμιστοκλέους, της Τσαμαδού και της Τζαβέλλα, έδειχναν ότι αυτή η προσπάθεια θα μπορούσε να έχει προοπτική. Ήταν –κατά την άποψή μας- τα εσωτερικά προβλήματα και οι αντιφάσεις των υπόλοιπων συλλογικοτήτων που οδήγησαν στην διάλυση των Εξαρχείων σε Κίνηση.

Η κρίση βαθαίνει, μαζί της βαθαίνουν και τα πολιτικά επίδικα και οι απαντήσεις που πρέπει να δοθούν. Τον πρώτο κύκλο αγώνων που θα εκδηλωθεί με τις μαζικές και συγκρουσιακές γενικές απεργίες θα διαδεχθεί ο κύκλος των αγώνων γύρω από το κίνημα της πλατείας Συντάγματος. Αυτός ο κύκλος αγώνων ή ακριβέστερα τα ζητήματα που θέτει αναφορικά με το τι αναλυτικά εργαλεία παράγουμε και χρησιμοποιούμε για να «διαβάσουμε» το κοινωνικό σώμα, το πώς κάνουμε πολιτική, με ποιο περιεχόμενο, ποια στρατηγική, ποιες τακτικές και ποιους στόχους θα διχάσει τις πολιτικές εκτιμήσεις, τις στάσεις και τελικά τις απόψεις γύρω από τον πολιτικό προσανατολισμό του Αντικαπιταλιστικού κινήματος εν γένει. Ακόμα κι όταν αυτή η κουβέντα δεν γίνεται με πολιτικούς και συλλογικούς όρους μέσα στη συνέλευση, αλλά περιορίζεται σε πηγαδάκια και σε κουβέντες καφενείου, εξακολουθεί να δημιουργεί ένα βαθύ πολιτικό χάσμα, γεγονός που θα οδηγήσει στις επόμενες αποχωρήσεις από τη συνέλευση. Όσες και όσοι μένουμε έχουμε πλέον στρέψει για τα καλά το βλέμμα μας στην ανάδειξη της κεντρικότητας που κατά τη γνώμη μας έχει η κοινωνική αναπαραγωγή ως σημαντικό πεδίο έκφρασης του κοινωνικού ανταγωνισμού και των ταξικών αγώνων της περιόδου.

Αυτή η επικέντρωση θα καταγραφεί και στην πολιτική συζήτηση και ανάλυση του Αυτόνομου μέσα από τη θεματική που ανοίγουμε εντός της συνέλευσής μας σχετικά με τα Κοινά, τις Κοινότητες Αγώνα και τις Αντικαπιταλιστικές Στρατηγικές η οποία θα ολοκληρωθεί με τη διήμερη συνάντηση τον Μάη του 2015, αλλά και με μια σειρά από κείμενα του Αυτόνομου ή των μελών του. Στη φάση αυτή, για λόγους πολιτικής διαφωνίας που αφορούν και τη συγκεκριμένη προβληματική το Αυτόνομο θα στερηθεί έναν ακόμη σύντροφο, ενώ συνάμα κυοφορούνται και άλλες δύο αποχωρήσεις. Μετά την ανάληψη της εξουσίας από τον ΣΥΡΙΖΑ οι επεξεργασίες του Αυτόνομου θα έχουν μια πολύ οξυδερκή –κατά την κρίση μας- ανάλυση της στρατηγικής του απέναντι στα κοινωνικά & ταξικά κινήματα που θα αποτυπωθούν και σε συλλογικά κείμενά του για την αστυνομική καταστολή και την εκκένωση κατάληψης από συριζαίο δήμαρχο. Πρακτικά αυτές οι αναλύσεις θα βρουν διάφορες εκφράσεις, π.χ. από την σταθερή στήριξη του εγχειρήματος της BIOME μέχρι την υλοποίηση της ιδέας που είχε συζητηθεί μέσα στη συνέλευση του Αυτόνομου για την

επανάσταση του Ντουλαπιού και τη λειτουργία του ως άτυπη συνεργατική ενσωματώνοντας και το Βιβλιοπωλείο.

Ό, τι καταλάβαμε και κουβαλάμε από την ιστορία μας

Συμπυκνώνοντας αυτήν τη 18χρονη πορεία, και προσπαθώντας να αποτιμήσουμε το πολιτικό στίγμα του Αυτόνομου Στεκιού, δεν θα μπορούσαμε να συντάξουμε απλώς μια, έστω και εκτενή, λίστα με τις πολιτικές αξίες και τα προτάγματα του Στεκιού, καθώς η ίδια η συλλογικότητα έχει αλλάξει αρκετά μέσα στα χρόνια. Πέρα από αυτήν τη δυναμική διαδικασία που προσπαθήσαμε να περιγράψουμε παραπάνω, αποτυπώνοντας τη διαρκή κίνηση του Αυτόνομου σε άμεση σύνδεση με το ευρύτερο περιβάλλον του, θα προσπαθήσουμε στο σημείο αυτό να παραθέσουμε κάποια βασικά πολιτικά χαρακτηριστικά της συλλογικότητας που πιστεύουμε ότι είτε την ακολουθούσαν σε όλη της την πορεία, είτε κατέληξαν να είναι ουσιώδη της πολιτικής της φυσιογνωμίας.

Το Αυτόνομο Στέκι ποτέ δεν αποτέλεσε μια συλλογικότητα ιδεολογικά ομογενοποιημένη, αυτό όμως δεν το εμπόδισε να έχει θεωρητικές αναφορές, πολιτική ανάλυση και στόχευση αλλά και πλαίσιο αρχών, μέχρι και πρόταγμα. Ανέκαθεν το Αυτόνομο Στέκι απέφευγε την καθαρότητα και προσπαθούσε να συνδέσει το «κόκκινο» και το «μαύρο» δημιουργώντας έναν χώρο όπου θα συνδιαλέγονταν διαφορετικές τάσεις του κινήματος. Εντοπιζόταν, με διακυμάνσεις, στον Ελευθεριακό – Αντιεξουσιαστικό χώρο, χωρίς ποτέ να ταυτιστεί απόλυτα. Βασικός συνεκτικός ιστός δεν ήταν μια συγκεκριμένη ιδεολογία ταυτοτικού τύπου, αλλά η συμμετοχή σε κοινούς κοινωνικούς αγώνες και η ύπαρξη κοινών προβληματισμών και αντιλήψεων για το ίδιο το πολιτικό πράττειν. Η πολυσημαντότητα των θεωρητικών του αναφορών -μεταξύ των οποίων ο Συμβουλευτικός Κομμουνισμός, ο Επαναστατικός Συνδικαλισμός, ο Αυτόνομος Μαρξισμός, ο Κοινωνικός Αναρχισμός, η Ελευθεριακή Κοινωνική Οικολογία, ο Αντικαπιταλιστικός Φεμινισμός- βοήθησε στο να μην ιδεολογικοποιούνται και να μην μετατρέπονται οι θεωρητικές αναφορές σε αλήθειες και δόγματα. Από την άλλη όμως, επειδή έβαζε πιο πολλά ερωτήματα από τις απαντήσεις που μπορούσε να δώσει, δεν είχε την ικανότητα να συγκροτήσει ένα σφικτό ιδεολογικό πλαίσιο, ένα φαντασιακό, βάσει του οποίου αποκτούν συνεκτικότητα οι περισσότερες πολιτικές ομάδες. Παρήγαγε πολιτικές αναλύσεις τις οποίες όμως δεν μπορούσε να τις θέσει σ' εφαρμογή σε ευρύτερα πλαίσια αφού πάντα δυσκολευόταν να βρει συγγενικούς πολιτικούς χώρους και να χτίσει συμμαχίες. Σκιαγραφούσε ένα αμυδρό πολιτικό πρόταγμα, χωρίς να έχει την ικανότητα να το μετατρέψει σε όχημα προς έναν μάχιμο πολιτικό ορίζοντα. Στην ιδιόμορφη σχέση του Αυτόνομου με το «χώρο» συνετέλεσε και η απόφασή του να ανοίξει μέτωπο στον φετιχισμό της βίας και στην αντίληψη που θέλει να εισάγει την αποδοχή των «παράπλευρων απωλειών» από ενέργειες που γίνονται στο όνομα του Αναρχισμού και του Αντικαπιταλιστικού αγώνα.

Υπήρξαν κάποιες πάγιες θεματικές που απασχόλησαν την συλλογικότητα, όπως το θέμα της πόλης, και ειδικότερα η γειτονιά ως πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού και της πολιτικής παρέμβασης, η αλληλεγγύη με πολιτικούς και κοινωνικούς όρους αυτοργάνωσης και οριζοντιότητας, και το μεταναστευτικό. Αν και δεν υπήρξε εξαρχής στοιχείο του Αυτόνομου Στεκιού (παρά μόνο στα προπλάσματα του Αρχείου, του βιβλιοπωλείου, των συντροφικών κουζινών, των προβολών και των βιβλιοπαρουσιάσεων-συζητήσεων), αλλά προέκυψε από το Δεκέμβρη του '08, η δημιουργία αυτοοργανωμένων δομών που να δίνουν απαντήσεις στην συλλογικοποίηση και την πολιτικοποίηση της «καθημερινής ζωής» κατέληξε χαρακτηριστικό στοιχείο του Στεκιού. Η αντίληψη αυτή συνδυαζόταν με την πεποίθηση ότι ο αγώνας πρέπει να δοθεί σε πιο πλατιά και καθημερινά μέτωπα και να μην περιοριστεί στις πανεργατικές απεργίες ή στους χώρους δουλειάς. Στο πλαίσιο αυτό είχαμε την αγωνία να ξεπεράσουμε την αυτοαναφορικότητα που έχει πολλές φορές ο κινηματικός λόγος και να βρούμε τρόπους να έρθουμε σε πραγματική επικοινωνία με τους ανθρώπους πέρα από το «χώρο». Τα τελευταία χρόνια βασικό στοιχείο της πολιτικής του αντίληψης ήταν η κεντρικότητα του πεδίου της κοινωνικής αναπαραγωγής ως σημαντικού πεδίου έκφρασης του κοινωνικού ανταγωνισμού και των ταξικών αγώνων της περιόδου που διανύουμε.

Σε αξιακό επίπεδο, το πλαίσιο των αρχών του συγκροτήθηκε εξ αρχής με άξονες την οριζόντια λειτουργία και τις αμεσοδημοκρατικές συνελυσιακές διαδικασίες. Είχε αντικαπιταλιστικό και αντικρατικό προσανατολισμό και επεδίωκε ανεξαρτησία και αυτοτέλεια από το κράτος, τα κόμματα, τις ΜΚΟ και τους παρεμφερείς θεσμούς. Το πρόταγμα για την κοινωνική χειραφέτηση και την αταξική κοινωνία εμπλουτίζονταν συνεχώς από τα διάφορα ρεύματα κριτικής στον καπιταλισμό και άλλες μορφές εκμεταλλευτικών και καταπιεστικών κοινωνικών σχέσεων. Παρόλο όμως το στιβαρό αξιακό πλαίσιο, στο επίπεδο της λειτουργίας δεν μπόρεσε -περισσότερο από ατομία και λιγότερο από θέση αρχής- να θέσει και να αξιοποιήσει συστηματικά εργαλεία βελτίωσης των αμεσοδημοκρατικών οριζόντιων πολιτικών διαδικασιών.

Εν τέλει, το Αυτόνομο δεν κατάφερε να ξεπεράσει την αποδυνάμωση της συνέλευσής του που προήλθε από προηγούμενες αποχωρήσεις και την απουσία κάποιων μελών του σε άλλες πόλεις, δεν μπόρεσε να ξαναβρεί το νήμα και να αναγεννήσει τους συλλογικούς όρους ύπαρξής του. Οι νέες/οι σύντροφοι/ισσες που θα προσεγγίσουν τη συνέλευση δεν θα προλάβουν – με ελάχιστες εξαιρέσεις – να ενταχθούν σ' αυτήν με «οργανικό» τρόπο, να εμπλουτίσουν το πολιτικό περιεχόμενό της και να ενισχύσουν την κινηματική της δράση. Ο φόρτος των διαχειριστικών ζητημάτων και η προσπάθεια να παρακολουθήσει το Στέκι διάφορες κινηματικές διεργασίες και αγώνες (Συντονιστικό Δράσης Ενάντια στην Κατάργηση της Κυριακάτικης Αργίας,

Καραβάνι Αγώνα και Αλληλεγγύης, Μέτωπο για το Κοινωνικό ΟΧΙ, Κατάληψη Στέγης Προσφύγων/Μεταναστών Νοταρά 26), θα το κάνουν να χάσει τη δυνατότητα για εκείνη την εσωτερική πολιτική ζύμωση που είναι απαραίτητη προκειμένου να συγκροτείται ΚΑΙ ως πολιτική συλλογικότητα. Ωστόσο από την άλλη μεριά η απομόνωση θα οδηγούσε με μαθηματική ακρίβεια στην παραπέρα αποδυνάμωση των πολιτικών «αισθητήρων» του Αυτόνομου. Είμαστε στη στιγμή που το ποσοτικό καθορίζει το ποιοτικό: κάτω από έναν αριθμό πραγματικά εμπλεκόμενων μελών η συνέλευση παύει ουσιαστικά να υπάρχει και μετατρέπεται σε μια συνάντηση διεκπεραίωσης που φαίνεται να τα καταφέρνει καλά γιατί έχει την τεχνογνωσία και την κεκτημένη ταχύτητα. Επομένως πρόκειται για μια κατάσταση διαπλοκής, και όχι απλής συσσώρευσης, προβληματικών στοιχείων. Σημαντικό στοιχείο της εξίσωσης ήταν ο δυϊσμός του Αυτόνομου Στεκιού ως πολιτικής συλλογικότητας και ταυτόχρονα -με διακυμάνσεις έντασης- ομάδας που είχε την πολιτική και διαχειριστική ευθύνη ενός χώρου. Ο δυϊσμός αυτός οδηγούσε επίσης σε διαφορετικές ταχύτητες, όπως και η αντίφαση ανάμεσα στον τρόπο που τα μέλη της συλλογικότητας αντιλαμβάνονταν τις δομές ως πολιτική της καθημερινής ζωής, και της αδυναμίας ή της πολιτικής επιλογής τους σε προσωπικό επίπεδο να τις ενσωματώσουν στην δική τους καθημερινότητα. Είναι σημαντικό βέβαια να σημειωθεί ότι κάποιοι/ες σύντροφοι/ισσες θεωρούσαν πως το αδιέξοδο στο οποίο βρεθήκαμε εν τέλει θα μπορούσε να ξεπεραστεί μέσω της εισδοχής νέων μελών στην πολιτική συλλογικότητα «Αυτόνομο Στέκι». Κυρίως, όμως, θεωρούμε ότι το Αυτόνομο Στέκι έφτασε στα όριά του ως σχήμα. Νομίζουμε πως -παρά τους μετασχηματισμούς του που άλλωστε του επέτρεψαν να δημιουργήσει για 18 χρόνια- πλέον δεν ανταποκρίνεται στην ιστορική και κοινωνική συγκυρία, ιδιαίτερα όπως αυτή διαμορφώθηκε μέσα στη συνθήκη της κρίσης. Επιπλέον παρατηρούμε, από το '10 κυρίως, τον αντίκτυπο της κρίσης σε όλες τις συλλογικότητες του κινήματος. Στα χρόνια αυτά υπήρξαν αρκετές ευκαιρίες τις οποίες το κίνημα θα μπόρεσε να εκμεταλλευθεί για να δώσει απαντήσεις, να ενδυναμωθεί και να γειωθεί, όπως η εκτεταμένη δημιουργία λαϊκών συνελεύσεων και οι γενικές απεργίες. Το τελευταίο παράδειγμα ήταν το δημοψήφισμα, το οποίο άνοιξε κινηματικές δυνατότητες, αλλά συνάντησε την απουσία γενικής βούλησης. Οι εξελίξεις αυτές επέδρασαν ηττοπαθώς και διαλυτικά σε όλες τις ομάδες που συμμετείχαν σε αυτήν την προσπάθεια. Βρεθήκαμε –κομμάτι κι εμείς εκείνης της μεριάς του κινήματος που δεν απαξιώνει την κοινωνία αλλά παρεμβαίνει με την πεποίθηση ότι αποτελεί οργανικό μέλος της- μπροστά στην αμηχανία της κοινωνίας λόγω των κινήσεων στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό, αμηχανία που δεν μπορέσαμε να διαχειριστούμε. Έτσι, αν και είχαμε ως κίνημα ευκαιρίες να παρέμβουμε, δείξαμε την ανεπάρκειά μας ως προς το να συγκροτούμε ευρύτερα πεδία συμμαχιών, να διαχέουμε τους αγώνες σε πεδία ευρύτερα του μοριακού χώρου της αυτοοργάνωσης και των δομών. Σημαντική, βέβαια, ήταν και η απουσία ενιαίας στάσης αναφορικά με την ενδεδειγμένη «στρατηγική» στο εσωτερικό του Αυτόνομου Στεκιού, όπου

υπήρχαν αμφιταλαντεύσεις. Αν και ήμασταν από τις πρώτες ομάδες που σπάσαμε την αμήχανη σιωπή την επαύριο της «Πρώτη Φορά Αριστερά», και ενώ συλλάβαμε την στρατηγική που εν τέλει ακολούθησε η κυβέρνηση απέναντι στο κίνημα από νωρίς, δεν καταφέραμε να βρούμε τρόπους απάντησης, παρά μόνο αποσπασματικά, όπως στην προσπάθεια να δημιουργηθεί ένα Μέτωπο για το ΟΧΙ ή στην εμπλοκή μας στην κατάληψη της Νοταρά.

Κλείνοντας, δυο τρεις γενικότερες παρατηρήσεις γύρω από τα χαρακτηριστικά εκείνα που κατά τη γνώμη μας υπήρξαν τόσο πηγή δύναμης όσο και παράγοντες ανασχετικοί της επιβίωσής μας ως πολιτική ομάδα:

Διαθέταμε σχεδόν σε όλη τη διαδρομή μας υπερευαίσθητους αισθητήρες τόσο σε ό, τι αφορά το κοινωνικό πεδίο όσο και απέναντι α. στο κεντρικό πολιτικό και β. στις κινηματικές πρωτοβουλίες/διεργασίες. Αυτό συχνά μπέρδευε ή επανατοποθετούσε τις προτεραιότητες μας, άλλαζε την ατζέντα και άφηνε ημιτελείς συζητήσεις στο εσωτερικό μας, με άλλα λόγια μας εμπόδιζε στην παραγωγή αναλυτικών εργαλείων, αναχαίτιζε την πολιτική βούληση για εξωστρεφή δράση. Τα πράγματα δυσκόλευαν ακόμα περισσότερο από το διαρκή αναστοχασμό γύρω από τα συμπεράσματά μας και την αγωνία μας να μην αυθαιρετούμε ως προς τη διαχείριση του υλικού που αντλούσαμε από το πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού, αλλά και να μην επαναπαυόμαστε στις όποιες μερικές «αλήθειες» καταλήγαμε με κοπιώδεις προσπάθειες και βασανιστικές συζητήσεις στο εσωτερικό μας. Αυτό όπως είναι αντιληπτό κούραζε και αποθάρρυνε πολλές από μας, μας απογοήτευε σε συλλογικό επίπεδο ως προς την αποτελεσματικότητα του τρόπου με τον οποίο κάνουμε πολιτική. Την ίδια στιγμή μοιάζει να αρνούμαστε να αναγνωρίσουμε στις όποιες σωστές κινήσεις, πετυχημένες παρεμβάσεις ή εύστοχες αναλύσεις, μας την πολυτέλεια να μας χαροποιούν, να μας ενθαρρύνουν. Στην συνομολογημένη βούληση να μην βγάλουμε ποτέ οποιαδήποτε υπεραξία από τη δράση μας, ξεχάσαμε να χαιρόμαστε για την ίδια τη δράση ή να της δίνουμε τη θέση που της αναλογούσε όταν κάναμε την αυτοκριτική μας.

Η αντικειμενική και υποκειμενική αδυναμία συμμαχιών (που συντονιζόταν πάντα με την γενικότερη συνθήκη που επικρατούσε στο ριζοσπαστικό αντικαπιταλιστικό χώρο), η δεσμευτική εμπλοκή μας αλλά και η αποχώρηση με πολιτικούς όρους από δικτυώσεις στις οποίες είχαμε επιλέξει να συμμετάσχουμε -μιας και ποτέ δεν είχαμε την αυταρέσκεια της παντοδυναμίας και της απόλυτης αλήθειας- επέδρασαν επίσης στην εσωτερική ζωή της ομάδας και είχαν τις αντανάκλασες τους ακόμα και στους μεταξύ μας συντροφικούς δεσμούς, αποκαλύπτοντας ωστόσο -έστω με τρόπο άχαρο και κάποιες φορές αντιπαραγωγικό- βαθύτερες πολιτικές διαφωνίες ως προς το τι σημαίνει να κάνεις πολιτική. Κι αυτό φυσικά δοκίμαζε πάντα τη συνοχή μας. Οι κραδασμοί μπορεί ευκαιριακά να απορροφούνταν αλλά στο τέλος άνοιγαν οι ρωγμές...

Εντοπίσαμε πολύ νωρίς τις αντιφάσεις στις οποίες υποκειμάστε ως άνθρωποι μεγαλωμένες στο περιβάλλον που επικαθορίζει η καπιταλιστική συνθήκη. Η αλήθεια είναι ότι δεν λειτουργήσαμε ενοχικά απέναντι σ' αυτές, στις καλύτερες στιγμές μας η κατανόηση και η ανάλυση αυτών των αντιφάσεων αποτέλεσε σπουδαίο όχημα πολιτικής δράσης και ήθους. Στο τέλος όμως φάνηκε ότι η διαχείρισή τους δεν είχε το επιθυμητό αποτέλεσμα: υπήρξαν κρίσιμα ζητήματα που αφορούσαν το βαθμό εμπλοκής μας στη συνέλευση και στη λειτουργία μας στο χώρο, στις δεσμεύσεις που ως συλλογικότητα αναλαμβάναμε, στις απαιτήσεις που θέταμε ή δεν θέταμε στις εαυτές μας, στην αναζήτηση απαντήσεων αλλά και στην άρνησή μας να υποταχτούμε σε εύκολες λύσεις που δεν ήταν προϊόν συλλογικοποίησης των ερωτημάτων μας. Στις περιπτώσεις αυτές φαίνεται ότι δεν καταφέραμε να αποπλίσουμε τις αντιφάσεις ως διαλυτικά στοιχεία και να ισορροπήσουμε ανάμεσα στην παραδοχή και στην αναγκαιότητα έστω μερικής υπέρβασής τους.

Τα μέλη της αυτοδιαλυθείσας συλλογικότητας Αυτόνομο Στέκι,

Αθήνα Ιούνης του 2016